

KRITERIJI PRAĆENJA I OCJENJIVANJA VJEROUČENIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI „IZIDORA POLJAKA“ VIŠNJICA I PODRUČNOJ ŠKOLI „JULIJANE DRAŠKOVIĆ-ERDÖDY“ CVETLIN

Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi koji je objavljen u "Narodnim novinama", br. 19/92 i 50/95, a koji je propisalo Ministarstvo prosvjete i športa, propisuje način praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika tijekom nastavne godine.

Sukladno tim uputama govorimo o načinima vrednovanja vjeroučeničkih postignuća u školskom vjeronauku, uvažavajući posebnosti vjeronaučne pouke.

Vrednovanje u odgojno-obrazovnom radu integralni je dio njegove organizacije, sadržaja i karaktera, ali istodobno rezultat toga rada.

Vrednovanje se sastoji od sustavnoga procjenjivanja postignuća učenika u odnosu na utvrđene ciljeve uz pomoć posebnih mjerila i standarda.

Vrednovati možemo svaki postupak, tijek, proces, rezultat ili ishod škole, učenika i učitelja. U odgojno-obrazovnim ustanovama vrednuje se program, ostvarenje programa i učinci programa. Vrednovanje je zahtjev odgoja. Osnovna uloga vrednovanja je procjena i unapređivanje odgojno-obrazovnog rada.

Vrednovanje u vjeronauku ostvaruje se primjerenim postupcima za prosudbu postignutih rezultata vjeronaučnih susreta, osobito što se tiče ostvarenosti postavljenih ciljeva u komuniciranju s odabranim sadržajima te u doživljajnom, spoznajnom i djelatnom primanju i osobnom prihvaćanju određenih sadržaja u svakodnevnom životu. Vrednovanje je bitna dimenzija odgojno-obrazovnog procesa.

Ocjenjivanje vjeronaučnih postignuća vjeroučenika jedan je od redovitih i najvažnijih načina njihova vrednovanja. To je moguće ostvariti:

- a) na kraju nastavne jedinice,
- b) na kraju nastavne cjeline,
- c) na kraju tromjesečja,
- d) na kraju polugodišta.

Ocjenjivanje se na području školskoga vjeronauka može ostvariti na različite načine:

1. općom ocjenom
2. po pojedinim vidovima učenja
3. opisnom ocjenom
4. brojčanom ocjenom

U pogledu vrednovanja školskog vjeronauka postavljaju se tri temeljna pitanja **što, zašto i kako** vrednovati?

Što vrednovati?

Prema *Planu i programu katoličkoga školskog vjeronauka u osnovnoj školi* navode se sljedeći elementi vrednovanja:

znanje: usvojenost programskih sadržaja na:

spoznajno - informativnoj razini,
doživljajno - iskustvenoj razini,
djelatno - iskustvenoj razini.

stvaralačko izražavanje:

usmeno izražavanje,
pismeno izražavanje,
likovno izražavanje,
scensko izražavanje,
glazbeno izražavanje.

kultura međusobnog komuniciranja:

kultura prema svim sudionicima susreta uključuje: finoću, pažnju, poštovanje, iskrenost, slobodu, kreativnost i odnos prema molitvi i svetom.

Zašto vrednovati?

Kako bi se vjeroučenike učinilo osjetljivima za religioznu dimenziju koja na neki način prožima i nadilazi sve dimenzije čovjekova bića.

Kako bi se učenik osposobio za otvorenost prema transcendenciji i otvorenost prema Bogu.

Kako bi se učenika osposobilo za razumijevanje najdublje smisla čovjekova života i svijeta u svjetlu Božje objave.

Kako vrednovati?

Iznimno značajno pitanje je: kako i na koji način vrednovati i koja sredstva upotrijebiti? Vrednovanje treba biti raznoliko i kreativno.

Brojčano ocjenjivanje treba biti sažetak kvalitativnog-kreativnog vrednovanja ostvarenog po različitim oblicima stvaralačkog izražavanja.

Načini vrednovanja mogu se provoditi kroz:
usmenu komunikaciju,
vrednovanje stvaralačkog izražavanja,
vrednovanje rada u skupini,
vrednovanje kreativnog pismenog izražavanja.

Klasične pismene provjere znanja koje su uobičajene danas u drugim predmetima, u vjeronauku u pravilu treba izbjegavati zbog psiholoških učinaka na vjeroučenike, ukoliko se želi očuvati radosno i poticajno ozračje u vjeronaučnoj skupini. Do objektivnih ocjena može se doći primjerenijim načinima.

Rad i napredak vjeroučenika treba vrednovati vjeroučitelj, sam učenik i vjeroučenici iz razreda. Posebno se trebaju vrednovati kreativni samostalni radovi.

Za rad u skupini mogu se primijeniti dva pravila:

- pojedinačno, za svaku aktivnost u skupini,
- vrednovati rezultate skupine kao cjeline.

Vrednovati znači procijeniti koliko su usvojeni predviđeni ciljevi s obzirom na spoznajnu, doživljajnu i operativnu razinu.

KVALITATIVNI OBLICI PRAĆENJA I VREDNOVANJA VJEROUČENIKA

Opisno praćenje vjeroučenika je sustavno bilježenje zapažanja o razvoju:

- interesa,
- motivacije,
- sposobnosti,
- postignuća u usvajanju sadržaja,
- odnosa prema radu i postavljenim zadacima,
- odnosa prema odgojnim vrijednostima.

Što valja uvažavati prilikom praćenja napredovanja vjeroučenika?

- ostvarivanje operativnih zadataka nastave,
- uz svako opažanje upisati datum,
- upisati zapažanja koja su za vjeroučenika karakteristična i po kojima je zapažen u odnosu na ostale vjeroučenike,
- naglasiti što je dobro i pozitivno u vjeroučenikovu razvoju,
- upisati samo provjerene i dokazane tvrdnje,
- obratiti pozornost na jasnoću zabilježaka,
- izbjegavati uopćavanja.
-

Vladanje vjeroučenika prati se i ocjenom na temelju odnosa

- **prema sebi** - točan u izvršavanju zadataka, ustrajan u radu, vrijedan i strpljiv, ostvaruje postavljene ciljeve;
- **prema radu** - samostalno obavlja uratke, aktivan, ima osjećaj dužnosti, odgovoran u radu, pozitivan odnos prema učenju, kreativan;
- **prema drugim vjeroučenicima** - pažljiv, poštuje druge, pazi na izražavanje, otvoren i susretljiv, plemenit i spreman na pomoć, pouzdan i drži zadanu riječ, iskren i prijateljski pristupa kolegama, gradi pozitivne međuljudske odnose, znade oprostiti, suosjeća s drugima;
- **prema učenicima i ostalim djelatnicima u školi** - uljudan, poštuje starije. pristojan u svemu, zna priskočiti u pomoć;
- **prema školskoj imovini** - ispravno se služi školskom imovinom, pazi na stvari, ne uništava stvari;
- **prema širem društvenom i prirodnom okružju** - zalaže se oko uređenja okoliša škole.

Opisno praćenja vjeroučenika prema elementima vrednovanja na satu vjeronauka.

ZNANJE

- Izvrsno usvojio nastavne sadržaje,
- Veoma dobro povezuje naučeno sa svakidašnjim životom,
- Učenik ima sposobnosti dubljega doživljavanja i spoznavanja otajstava i nauka Crkve,
- Posjeduje izrazite sposobnosti u interpretaciji biblijskoga teksta,
- Ističe se u znanju i sposobnostima,
- S lakoćom usvaja i iznosi sadržaje, uspješno primjenjuje stečeno znanje.
- Usvojene nastavne sadržaje iznosi logički i s razumijevanjem,
- Veoma sposoban, s lakoćom usvaja sadržaje i uspješno ih reproducira u svakom obliku rada,
- Nastavne sadržaje, posebno biblijske, izlaže s puno detalja,
- Uz više ustrajnog i samostalnog rada mogao bi postići i bolje rezultate.
- Vidljiv je napredak, potrebno je ovako nastaviti,
- Dobro poznaje osnovne biblijske sadržaje,
- Teže usvaja gradivo,
- Uspjeh postiže uz dosta uloženog truda.

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE

- Učenik je vrlo uspješan u interpretativnom čitanju biblijskih i drugih književno-umjetničkih tekstova,
- Ističe se u scenskom prikazivanju biblijskih tekstova,
- U usmenom izražavanju otkriva se sposobnost zamišljanja, asociiranja i logičkoga povezivanja sadržaja,
- Učenik je uspješan i kreativan u simboličkom izražavanju,
- Posjeduje osjetljivost i otvorenost za transcendentno,
- Razvijene sposobnosti stvaralačkog izražavanja,
- Ima lijep pismeni izričaj,
- Izrazite sposobnosti za likovno izražavanje,
- Izrazito kreativan i komunikativan,
- Vrlo uspješan u komuniciranju s raznovrsnim medijima,
- Posebne sposobnosti za glazbeni izričaj,
- Zalaže se u različitim oblicima stvaralačkoga izražavanja.

KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

- S ljubavlju pomaže drugima,
- Vrlo lijepo surađuje s vjeroučenicima i vjeroučiteljem,
- Kod učenika se opaža spremnost življenja po vjeri,
- Pažljiv i ljubazan prema drugima,
- Komunikativan i tolerantan,
- Uzornim ponašanjem vrlo pozitivno djeluje na ostale učenike,
- Uzoran u ponašanju i odnosu prema drugima,
- Svoje mišljenje izražava korektno i s poštovanjem,
- Vrlo lijepo surađuje s drugima,
- Otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje,
- Uvažava druge i prihvaća njihove ideje,
- Kod učenika treba poticati pozitivnu verbalnu komunikaciju,
- Treba ga poticati na pozitivan odnos prema radu i zalaganju na vjeronaučnom susretu.
- Na kraju ovih Uputa želimo napomenuti da se izbjegava vjeroučenicima davati jedinice kao poticajno i motivirajuće sredstvo, već da se traže primjereniji načini da se učenika zainteresira i uključi u vjeronaučnu skupinu.
- Zahvaljujemo svim vjeroučiteljima koji su nam poslali svoje prijedloge, posebno u vezi opisnoga ocjenjivanja.